

Página de Controlo

4 B 30 14 18

Praeclarissimo Domino, praestantissimo Heroi DD. Ferdinando
 Jozepto de Castro e Caldas Regis domus aulico generoso in Re-
 gali D. Pauli Collegio Collega et in Colimbriensi Academia Juris
 Caesaris interprete omnium votis pro Sanguine virtutibus et meritis
 splendidissimo

Handwritten text in a cursive script, likely a Latin inscription or a dedication, located at the bottom of the page. The text is partially obscured by the decorative elements of the coat of arms and the background pattern.

520

B
18
14(90)

DITISSIMUM
SAPIENTIAE
HEREDIUM,

SIVE

Ab instituendis heredibus

HEREDITARIUM MINERVAE THESAURUM,
Suis expositum Alumnis,

TOT GEMMIS, QUOT PUNCTIS

ACUTISSIME NOTATIS, ACELEGANTISSIME EXENUCLEATIS AD PERDIFICI
lem textum in L. si alienum 49. ff. de Heredibus instituendis.

PATROCINANTE AC PRÆSIDE

NOBILISSIMO AC SAPIENTISSIMO

DOMINO D.

FERDINANDO PIRES
MOURAM

*Juris Cæsarei interprete & Institutionum Cathedræ moderatore subtilissimo, Portu-
calensi Senatus Senatore Regio emeritissimo in Regali D. Pauli Collegio
Collega ac Rector quondam ornatissimo, & ad maiores dignita-
tum apices pro meritis sublimando.*

DEFENSURUS

EDUARDUS LOPES
DE ULHOA.

Suo 6. Juris Civilis anno, die 23 hujus mensis, hora 2^a

ILLUSTRIOR THESAURI GEMMA.

Utrum servus institutus cum coherede, sub hac conditione: Cum mihi quis heres
erit Sit heres necessarius, an voluntarius? Eligat.

AD FLORENTIN. LIB. I. INSTITUT.
in L. alienum 49. ff. de Heredibus Instituend.

FLOS PRIMUS

PRO INSTITUTIONE SERVI PROPRII.

Ad Imperator. Justinian. in principio Instit. de Heredibus
Instituend.

NTE Constitutionem Imperatoris Justiniani, ut ser-
vus proprius liber, & necessarius heres domino suo
existeret, debebat ab ipso domino cum libertate ex-
pressè data heres institui.

1 Servum proprium tutorem datum à domino filijs suis
impuberibus in Testamento ex ipsa tutelæ datione
libertatem consequi totis viribus, affirmamus.

2 Dominus, qui solvendo non est, poterat, etiam de jure ff. servum pro-
prium heredem instituere sine expressione libertatis.

3 Militem etiam posse instituere servum proprium sine expressione
libertatis, defendimus.

4 Servus proprius Testatoris heres institutus cum libertate, sive velit,
sive nolit, semper eidem domino necessarius heres existit.

5 Similiter ei non competit beneficium abstentionis, heredibus suis
necessarijs concessum.

6 Licet servus proprius a domino suo sub conditione institutus sit heres
non ob id voluntarius, sed necessarius manet.

7 An autem, quando cum alio coherede instituitur sub conditione:
cum quis mihi heres erit Stichus liber, & heres esto voluntarius,
vel necessarius heres existat? Quæstio est, quam pro herede vo-
luntario decernimus.

8 Servus, qui pupillo fuit substitutus a domino pupilli parente cum li-
bertate, postea quo ab eodem pupillo venditus, si ab emptore fu-
erit cum libertate institutus, dum ex substitutione pupillari heres
esse potest, emptori necessarius heres non existit.

9 Proprius testatoris servus ab eo cum libertate institutus, mortuo Tes-
tatore, ipso jure, & potestate legis fit heres necessarius absque ulla
aditione.

- 11 Quod etiam procedit, licet ex parte hereditatis sit institutus, & Tabularum non sint aperta.
- 12 Dominus plures servos infraudem creditorum sibi heredes instituens illico ab ipsius morte ante aperturam tabularum unum ex ipsis servis habet heredem necessarium.

FLOS SECUNDUS PRO REPETITIONE CONDITIONIS

Ad 7. C. Ulpian. lib. 3. ad Sabin. in l. servus §. 1. de Heredibus Instit.

- 1 **C**onditio posita in libertate censetur repetita institutione, & contra, nec antea fit servus heres, & liber, quam conditio existat.
- 2 Si tamen servus instituatur sub conditione, & libertas simpliciter ad scripta sit deficiat que conditio institutionis valebit libertas, si datur coheres, cujus aditione confirmetur.
- 3 Quando servo proprio legatur simpliciter, libertas autem sub conditione relinquatur, etiam conditionem repetitam in legato asserimus.
- 4 Conditio vero posita in persona heredis instituti ad personam substituti repetita non censetur.
- 5 Si legatum conditionale transferatur ab una persona ad aliam, eadem conditio primo legatario adjecta in secundo inducitur.
- 6 Etiam conditio posita in institutione censetur repetita in prelegatis eidem servo relicta.

FLOS TERTIUS PRO INSTITUTIONE SERVI PROPRII,

Quem postea, manumisit, vel alienavit testator; aut in eo alteri usufructum constituit, vel pignus.

Ad 7. C. Ulp. lib. 5. ad Sabin. in l. quoties 9. §. servus 16. & §. final & lib. 21. ad Edictum in l. pignori 30. & lib. 6. regularum in l. servum meum 50. de Heredibus. Instit.

- 1 **S**i servus a domino suo institutus in eadem causa non permaneat, ei necessarius heres esse nequit, sed manumissus suo arbitrio hereditatem acquirit.
- 2 Dominus nudæ proprietatis potest servum heredem cum libertate instituire.

- 3 Venit etiam inquirendū: Utrum usufructuarius possit servum cū libertate instituere ut ei necessarius fiet heres? Negative resolvimus.
- 4 Servus proprius pignori datus heres a domino cum libertate institutus eidem debitori fit heres necessarius
- 5 Curiose sciscitaberis: Utrum in homine libero possit pignus constitui? Minime.

FLOS QUARTUS

PRO INSTITUTIONE SERVI COMMUNIS, & CAPTI ab hostibus.

Ad 7. C. Ulpian. lib. 4. ad Sabin. in l. sed si conditione 6. §. si servum 3. ff. de heredibus Instit. & Gajum lib. 1. de Testamentis ad edictum Prætoris Urbani in l. illa institutio 32. §. 1. ff. eodem titulo.

- 1 **S**ervus cōmunis ab uno ex condominis heres cum libertate institutus si ab ipso cæterorum sociorum partes redimatur liber & necessarius esse potest.
- 2 Servus ab hostibus captus si instituat a domino cum libertate & post liminii redeat erit heres necessarius.
- 3 Ut servus domino suo necessarius heres existerat præcise requirebatur ut in eodem gradu libertatem & hereditatem obtineret.

FLOS QUINTUS

PRO INSTITUTIONE SERVI DE ADULTERIO MACULATI.

Ad 7. C. Martianum lib. 4. Institutionum in l. ex verbis 48. §. Interdum 2. de Heredibus Instit.

- 1 **S**ervus de adulterio cum domina commisso maculatus non potest ab ipsa heres institui cum libertate licet solvendo non sit.
- 2 Dubium tamen est an talis servus adhuc non possit heres institui a domina, ut etiam si postea innocens appareat, inutilis remaneat institutio? Non remanere æquius judicamus.

FLOS SEXTUS

PRO INSTITUTIONE SERVI PROPRII DE JURE NOVO

Ad Iper. Justin. in l. quidam 5. Cod. de necessarijs servis Hered. Instit.

- 1 **P**ost constitutionem. Imperatoris Justiniani servus a domino suo absque expressa datione libertatis institutus, necessarius domino Heres existit.

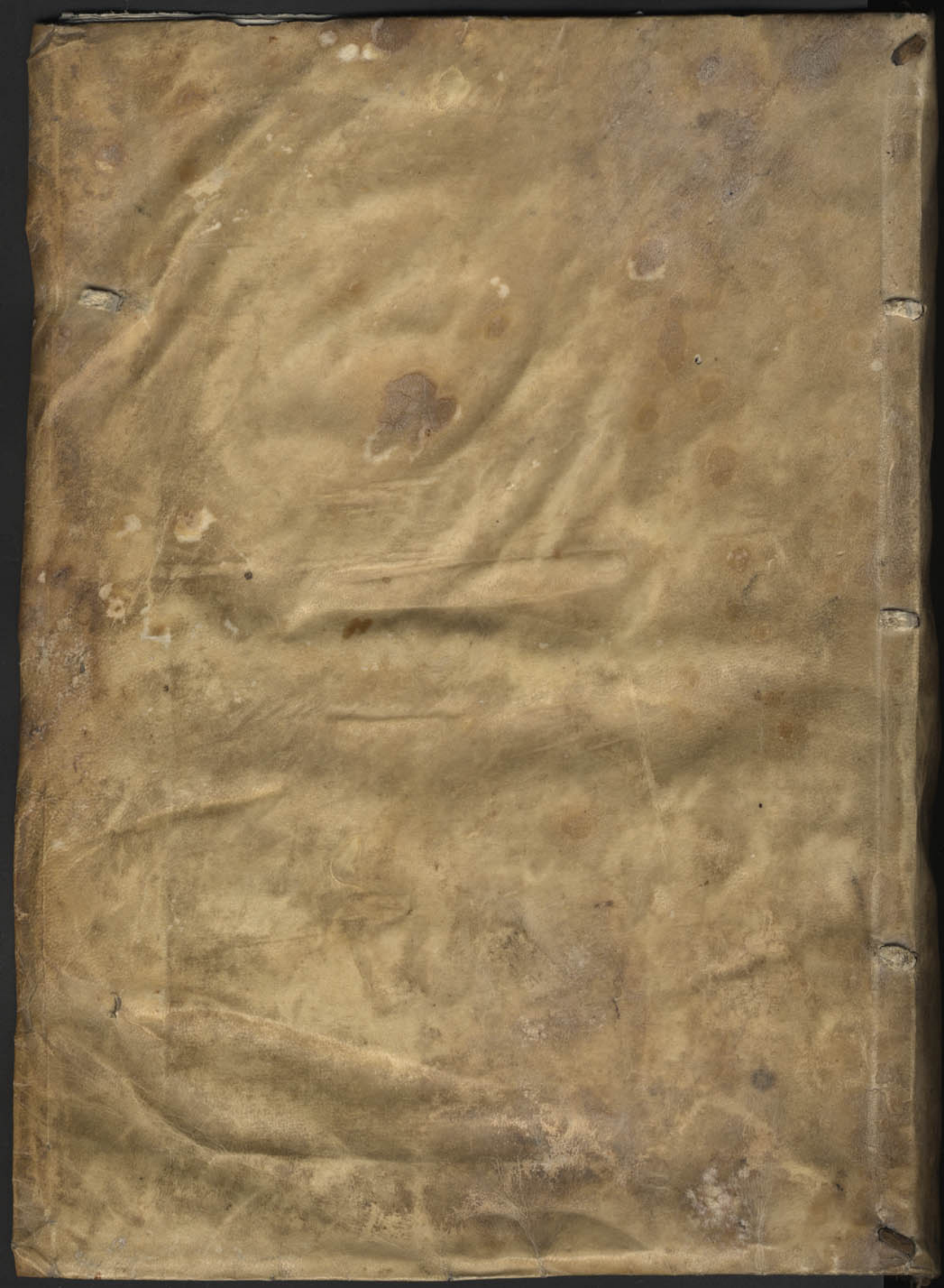

Página de Controlo

Conclusiones Juris Civilis

1079